

UPPFÖRANDEKOD

Beslutad den 6 mars 2020

CENTRUM FÖR RÄTTVISA

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. ALLMÄNT OM CENTRUM FÖR RÄTTVISA	3
2. OM UPPFÖRANDEKODEN	3
3. PRINCIPER FÖR CENTRUM FÖR RÄTTVISAS VERKSAMHET	4
4. ANSVAR FÖR MEDARBETARE	6
5. IMPLEMENTERING OCH UPPFÖLJNING	7

1. ALLMÄNT OM CENTRUM FÖR RÄTTVISA

Centrum för rättvisa är en insamlingsstiftelse som bildades år 2002. Stiftelsens ändamål är att stärka det rättsliga skyddet för individens grundläggande fri- och rättigheter.

Stiftelsen finansieras genom gåvor och bidrag från enskilda.

Ändamålet främjas genom att stiftelsen driver principfall i domstol samt sprider kunskap om individens rätt och konstitutionella frågor hos allmänheten, jurister och beslutsfattare.

Principfallen drivs för att hjälpa enskilda som har fått sina rättigheter kränkta att få tillgång till rättvisa och upprättelse samt för att främja en rättsutveckling som stärker individens rätt. Centrum för rättvisa har alltid sina klienters intresse i fokus.

Ändamålet främjas också genom att delta i utbildning av juriststudenter i konstitutionella frågor. Vi deltar även i samhällsdebatten i rättsstatliga frågor, informerar enskilda om deras rättigheter samt främjar rättsvetenskaplig forskning inom dessa områden.

Centrum för rättvisas verksamhet vilar på en tydlig värdering: respekten för individens fri- och rättigheter utgör kärnan i en demokratisk rättsstat och ett anständigt samhälle.

Centrum för rättvisa är oberoende från såväl staten och kommunerna som politiska partier och intresseorganisationer.

2. OM UPPFÖRANDEKODEN

Centrum för rättvisa är en av civilsamhällets ledande aktörer för individens fri- och rättigheter. Allt vårt arbete ska bedrivas med en medvetenhet om att vi förvaltar ett förtroende i förhållande till såväl gåvogivare och klienter som samhället i stort.

I den här uppförandekoden finns de grundläggande principerna för vårt arbete. Den gäller för samtliga personer som har uppdrag för Centrum för rättvisa, t.ex. anställda, praktikanter och styrelseledamöter.

Genom att efterleva principerna i uppförandekoden främjas en god arbetsmiljö, en hållbar organisation och förtroendet för vår verksamhet.

Uppförandekoden har antagits av Centrum för rättvisas styrelse. Den kommer gås igenom med medarbetarna varje år. Den kommer att ses över regelbundet och uppdateras vid behov. Varje medarbetare ansvarar för att följa uppförandekoden.

3. PRINCIPER FÖR CENTRUM FÖR RÄTTVISAS VERKSAMHET

Förhållandet till samhället och intressenter

- **Grundläggande principer.** Centrum för rättvisa är oberoende från såväl staten och kommunerna som politiska partier och intresseorganisationer. Centrum för rättvisas huvudsakliga ändamål är att värna individens grundläggande fri- och rättigheter. Centrum för rättvisa uppfyller sitt ändamål genom att driva rättsprocesser om individuella fri- och rättigheter, delta i debatten om fri- och rättigheter samt genom att väcka och uppmuntra intresse hos juriststudenter för fri- och rättigheter.
- **Principer för insamling av medel.** Centrum för rättvisa finansieras av gåvor och bidrag från enskilda. Centrum för rättvisa tar inte emot bidrag från staten eller kommunerna. Inte heller tar vi emot gåvor eller bidrag från politiska partier eller intresseorganisationer. Centrum för rättvisas urvalsprocess för rättsfall är skild från insamlingen av medel, vilket innebär att Centrum för rättvisa inte åtar sig rättsfall mot betalning. Centrum för rättvisa tar inte heller emot gåvor eller bidrag som inte är förenliga med stiftelsens syfte och värdegrund eller som kan äventyra stiftelsens oberoende.
- **Principer för användning av medel.** Centrum för rättvisa använder insamlade medel på ett ansvarsfullt och effektivt sätt. Stiftelsen innehar 90-konto och står under tillsyn av Svensk Insamlingskontroll. Centrum för rättvisa spekulerar inte med insamlade medel och skänker inte heller vidare medel till andra organisationer eller projekt – insamlade medel används direkt i verksamheten.
- **Principer för opinionsbildning.** Centrum för rättvisas opinionsbildning präglas av kunskap och engagemang i de frågor som stiftelsen engagerar sig i. Centrum för rättvisa har alltid sina klienters intresse i fokus. Kontakter med media och allmänheten präglas av saklighet och professionalitet.

Antagande av klienter

Centrum för rättvisa har begränsade resurser för sitt arbete och måste därför göra prioriteringar gällande vilka rättsfall stiftelsen ska driva. Följande principer är vägledande för styrelsens beslut om antagande av nya klienter och urvalet av fall.

- **Rättighetskränkning.** För att Centrum för rättvisa ska engagera sig i ett fall måste det direkt eller indirekt beröra en rättsligt skyddad fri- eller rättighet eller någon annan viktig rättsstatlig princip.
- **Strategiska överväganden.** Centrum för rättvisa prioriterar mål som kan få betydelse för fler än den enskilda klienten genom prejudikatbildning eller genom att fallet illustrerar behovet av en lagändring.
- **Tillgång till rättvisa.** Centrum för rättvisa prioriterar klienter som inte har råd att tillvarata sin rätt på egen hand. I vissa fall, t.ex. när ärendet gäller en fråga av stort allmänintresse, kan stiftelsen engagera sig för klienter som i och för sig har råd att anlita juridiskt biträde.
- **Bedömning av intressekonflikter.** Centrum för rättvisa tillämpar de regler för avböjande av uppdrag som framgår av Vägledande regler om god advokatsed.

Förhållandet till klienter

- **Klientlojalitet.** Centrum för rättvisas kärnverksamhet utgörs av fallverksamhet och därmed klientarbete. Centrum för rättvisas klientarbete präglas av lojalitet mot klienten.
- **Kostnadsfrihet.** Centrum för rättvisas verksamhet finansieras av gåvor och bidrag från enskilda. Vi tar inte betalt av de personer vi hjälper och åtar oss inte uppdrag mot betalning eller bidrag. Styrelsen kan i enskilda fall besluta att stiftelsen även ska stå risken för motpartens rättegångskostnader.
- **Tystnadsplikt och diskretionsplikt.** Centrum för rättvisas medarbetare har tystnadsplikt rörande uppgifter som anförtrotts dem inom ramen för verksamheten. Samtidigt har många av de fall som Centrum för rättvisa driver ett stort allmänintresse, och möjligheten att bedriva opinion i anslutning till rättsprocesserna är en viktig del av verksamheten. Centrum för rättvisas klienter får i samband med antagandet av uppdraget information om stiftelsens opinionsbildande verksamhet och möjlighet att lämna sitt informerade samtycke till detta.
- **Professionalism.** Centrum för rättvisa har alltid klienten i fokus och strävar efter att kunna erbjuda bästa möjliga juridisk rådgivning och processföring.
- **Frånträdande av uppdrag.** Centrum för rättvisa tar inte betalt av de personer som vi företräder och kan frånträda ett uppdrag när så bedöms lämpligt av stiftelsens styrelse.

Förhållandet till studenter

Centrum för rättvisa värnar om och uppmuntrar intresset hos juriststudenter för individuella fri- och rättigheter, bland annat genom sommarinternat, uppsatspraktik, sommarnotarieplatser, uppsatsstipendium, seminarieverksamhet och undervisning.

- Centrum för rättvisas studentverksamhet genomsyras av respekt för studenterna och deras intresse för fri- och rättighetsfrågor samt präglas av ett fritt och öppet samtalsklimat.
- Centrum för rättvisa strävar efter att arbetet för praktikanter och andra studenter som engageras i verksamheten ska vara utvecklande och meningsfullt. Centrum för rättvisas arbetsgivaransvar för medarbetarna framgår av avsnitt 4 nedan.

4. ANSVAR FÖR MEDARBETARE

Centrum för rättvisa strävar efter att vara en bra arbetsgivare för samtliga medarbetare. Centrum för rättvisas rutiner för arbetsmiljöarbete och motverkande av diskriminering och kränkande särbehandling framgår av Centrum för rättvisas *Handbok för en god arbetsmiljö och förebyggande av diskriminering*. Ingen form av kränkande eller nedsättande beteende accepteras.

Centrum för rättvisa har regelbundet, inom ramen för sin studentverksamhet, praktikanter och visstidsanställda som är verksamma vid stiftelsen. Centrum för rättvisa är medvetet om att sådana medarbetare kan uppleva särskilda svårigheter att föra fram synpunkter vad gäller arbetsmiljö och arbetsvillkor och följer därför särskilt upp deras situation.

Samtliga medarbetare på Centrum för rättvisa har tillgång till Centrum för rättvisas visselblåsarsystem, vilket möjliggör anonyma anmälningar av allvarliga överträdelser av uppförandekoden.

5. IMPLEMENTERING OCH UPPFÖLJNING

Uppförandekoden gäller för samtliga personer som har uppdrag för Centrum för rättvisa, t.ex. anställda, praktikanter och styrelseledamöter.

Varje ny medarbetare och annan företrädare för Centrum för rättvisa tar del av denna uppförandekod vid anställningens eller uppdragets början. Centrum för rättvisa går regelbundet igenom uppförandekoden med personalen.

Varje medarbetare ansvarar för att följa uppförandekoden. Om någon upptäcker att en medarbetare eller annan företrädare för Centrum för rättvisa kan ha överträtt uppförandekoden bör vederbörande kontakta en chef eller styrelsen för Centrum för rättvisa.

Centrum för rättvisas medarbetare har även tillgång till Centrum för rättvisas visselblåsarsystem, vilket möjliggör anonyma anmälningar av allvarliga överträdelser av uppförandekoden. Styrelsen ansvarar för att anklagelser om överträdelser av uppförandekoden utreds och följs upp.

Hur visselblåsarsystemet fungerar framgår av Centrum för rättvisas *Riktlinjer för visselblåsartjänsten*.

Styrelsen för Centrum för rättvisa, i samråd med stiftelsens medarbetare, utvärderar regelbundet uppförandekoden och dess implementering i verksamheten. Uppförandekoden antogs den 17 april 2018 och uppdateras vid behov.

CENTRUM FÖR RÄTTVISA

Centrum för rättvisa
Skeppsbron 20
Box 2215 Stockholm

Tel. 08-693 03 80
www.centrumforrattvisa.se
info@centrumforrattvisa.se